

Un teatru : Teatrul Bacovia din Bacău

O stagiune : '87-'88

„O scrisoare pierdută“ de I. L. Caragiale

Zi friguroasă, cu cer închis, plumburiu, ca în stanțele înfiorate ale lui Bacovia. În fața teatrului, un șir de afișe cu mai multe titluri, din care încerc să aflu ce se poate vedea în cele câteva zile de popas băcăuan. Nu reușesc ...pe afișe nu scrie și data reprezentației. Încerc alături, la agenția teatrală. Nu înțeleg mare lucru; pe niște plăcuțe, care ar trebui să marcheze zilele săptămânii, un singur titlu — titlul unui spectacol al teatrului din Piatra Neamț. Și teatrul din localitate nu joacă nimic în săptămâna respectivă? Peste zece zile repet deplasarea. La agenția teatrală, același titlu al colectivului din Piatra Neamț — pe afișe, în sfârșit,

o mențiune cu data reprezentației, dar și ea neglijentă, pentru că ora de începere a unui spectacol diferă de la unul la altul.

De ce am început cu aceste detalii de publicitate? Pentru că e de neînțeles cum un colectiv harnic, realmente înzestrat și cu activitate intensă, nu știe să-și facă reclamă. Prezența lui în viața culturală a orașului, reală și cu certă amprentă, mai mult o ghicești, și faptul se resimte și la reprezentații, unde, dacă nu sînt programe de sală, nu știi pe cine aplauzi, iar dacă sînt, nu ești sigur că aplauzele se adresează celor menționați în distribuție. Un program de lucru rigu-

Stelian Preda și Constanța Zmeu în „Cerulea cerului” de Ecaterina Oproiu

Luminița Bota și Gh. Doroftei în „Nota zero la purtare”

ros, concretizat cu cel puțin două săptămâni înainte, rămâne în general necunoscut publicului local, pentru că teatrul nu-și onorează pe căile obișnuite cartea sa de vizită.

N-are experiență? Ba da — în 1988, teatrul împlinește 40 de ani de activitate, ceea ce înseamnă că e unul dintre primele înființate după 23 august 1944. An jubiliar, 1988 conștințește o prezență statornică pe aceste meleaguri, un efort substanțial și rodnic de popularizare a celor mai însemnate valori ale literaturii dramatice românești și universale, de formare și modelare a gustului miilor de spectatori din localitate și din județ, de stimulare a unui discernămint estetic-ideologic pronunțat. Cu rezultate bune și inițiative inspirate (aici s-au desfășurat ani la rând Colocviul Criticilor de Teatru și Gala Recitalurilor Dramatice), cu consecvență în promovarea valorilor autohtone și locale (la numărul mare de dramaturgi români, clasici și contemporani, jucăți aici, scena băcăuană a adăugat nume cunoscute acum, ca George Genoiu, Ovidiu Genaru, Viorel Savin), cu rigoare și echilibru, în note de înaltă expresivitate uneori (un spectacol rafinat cu *Trei surori* de Cehov, cândva, *Opera de trei parale* de Brecht, în montare de ingenioasă modernitate, altădată), dar și cu inegalități, care l-au făcut câteodată de nerecunoscut (*Nepoșii lui Plautus* de I. D. Sîrbu, cu câteva stagioni în urmă). Față de confratele său cu elan mai tineresc și ambiții mai îndrăznețe din județul vecin, de la Piatra Neamț, teatrul din

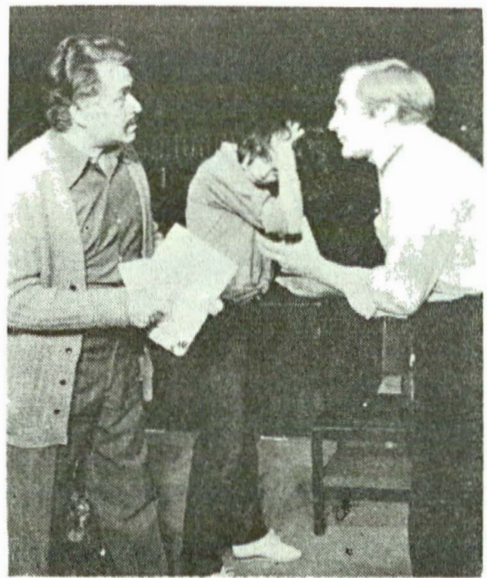
Bacău și-a păstrat o alură mai clasicizantă, a căutat să fructifice căile mai tradiționale, mai puțin aventuroase, de exprimare artistică, ceea ce l-a condus la obținerea unor rezultate diverse, remarcabile uneori, de cele mai multe ori notabile, însă nu o dată și mediocre. (L-am descoperit, de pildă, mai interesant și mai bogat la lectură pe George Genoiu, decît în spectacolele văzute aici, care parcă uniformizează ceva... Dar asta nu se întîmplă numai aici și e o altă discuție).

Cum se prezintă teatrul în actuala stagiune? Cu un debut inspirat, marcînd un moment de vîrf în activitatea colectivului (*O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale, în montarea și cu prezența în reprezentație a maestrului Radu Beligan), cu un program care stăruie pe promovarea substanțială a dramaturgiei românești (zece titluri din douăsprezece), cîteva inițiative privind anul jubiliar, o masivă prezență pe afiș a unor spectacole din stagiunile anterioare (peste cincisprezece titluri, ceea ce e un semn de apreciazabilă profesionalizare), cu fructificarea în continuare a unor colaborări prestigioase în domeniul regiei (teatrul a funcționat o vreme fără un asemenea specialist, montările fiind încredințate unor colaboratori ca Mircea Marin, Zoe Anghel-Stanca, Anca Ovanez-Doroșenco, Constantin Dinischiotu, Nae Cosmescu etc. Din actuala stagiune, Dumitru Lazăr-Fulga figurează ca regizor titular al teatrului). Desigur, mai sînt probleme în ceea ce privește componența trupelor — unii actori au plecat, alții s-au pensionat, colectivul e cam descoperit la genuri de ingenuă, june-

prim, erou, după cum ne spunea directorul teatrului, Stelian Preda. Sînt douăzeci și doi de actori în trupă, și e de mirare cum acest număr foarte mic susține cu regularitate și energie un program repertorial cu foarte multe titluri. Iărnicia și o certă vocație explică această disponibilitate, după cum prezența la masa direcției de scenă a unor personalități diferite (și, din cite am înțeles, atașate de colectiv) e de natură să stimuleze calitățile interpreților, prin extinderea registrelor de joc pe valorificarea unor resurse stilistice mai ample. Astfel, s-a putut obține un succes deosebit cu musicalul **Chirița în carnaval** realizat de Anca Ovanez-Doroșenco, avînd-o în rolul titular pe Cătălina Murgea (turneu încununat de lauri în R. P. Polonă anul trecut) și s-a putut menține în repertoriu cinci ani la rînd o piesă de fină factură psihologică în montarea lui Mircea Marin, **Bătrîna și hoțul** de Viorel Savin (care evidențiază capacitățile de interiorizare ale unor actori ca Despina Prisăcaru și Florin Zăncescu). S-a reliefat subtilitatea abordării unui text de valoare filozofică, în metaforă expresivă, cu **Matca** de Marin Sorescu (unde s-au remarcat Luminița Bota și Stelian Preda, în regia lui Kincses Elemer) și s-a obținut doza cuvenită de umor sprinten și vervă scenică în comedia ca **Femeia isteată** (traducere neinspirată a cunoscutei **La dame de chez Maxim**) de Georges Feydeau (regia Nae Cosmescu, bune prestații avînd, între alții, Constantin Coșa și Ioana Ene) și **O petrecere de pomină** de Pierre Chesnot (regia Zoe Anghel-Stanca, spontane și cu temperament fiind aici Doina Jacob și Ligia Dumitrescu).

Cele zece titluri românești incluse în repertoriul actualei stagiuni le socotim, totuși, orientative. Altfel, oricît de harnic ar fi colectivul, nu-l vedem noi suind pe scenă, chiar pînă la finele lui 1988 (după **O scrisoare pierdută** de Caragiale și **Nota zero la purtare** de Virgil Stoescu și Octavian Sava): **Sfîntul Mitică Blajinu** de Aurel Baranga, **Soarele Moldovei** de Zoe Anghel-Stanca, după trilogia lui Delavrancea (I), **Conversație în oglindă** de George Genoiu, **La lumina lunii** de Ion Brad, **Mîncinoșul** de Tudor Popescu, **Poveste de dragoste** de Virgil Stoescu, **Sculptură în os** de Paul Everac, **Înșir-te, mîrgărite** de Victor Eftimiu. Și lor li se adaugă două titluri din dramaturgia universală — **Visul unei nopți de vară** de Shakespeare și **Nunta însîngerată** de Federico Garcia Lorca. Ce putem spune? Că se simte flagrant lipsa unui dramaturg străin contemporan, cu o piesă reprezentativă pentru problemele timpului nostru; că față de direcțiile unui program pe care și l-a propus cîndva conducerea teatrului, de promovare a comediei

Stelian Preda, Luminița Bota și Dinu Apetrei în „Colegii” de Viorel Savin

și a piesei de inspirație istorică, al doilea termen al proiectului e în continuare echivoc, pentru că pînă acum nu s-au montat lucrări reprezentative pentru trecutul neamului, iar cea care figurează acum sub titlul **Soarele Moldovei** stîrnește nedumeriri (adică, de ce nu un Delavrancea pur și simplu?); că din cele patru titluri noi românești, care reprezintă tot atîtea premiere absolute, bine ar fi să se realizeze cel puțin jumătate. Întrucît pînă la sfîrșitul anului 1987 nu s-au arătat semne de concretizare a vreunuia. Ar mai fi de spus că, în privința valorificării scenice a acestui repertoriu, teatrul are datoria de a-și onora cota de profesionalitate atinsă cu spectacolul inaugural, de a și-o menține constant și chiar de a și-o extinde, ca să spunem așa, în toate compartimentele care-l implică, de la aspectul publicitar, la ținuta scenică generală.

E regretabil că nu se mai publică, de cîteva ani, „Caietele teatrului Bacovia”. Era o revistă serioasă, cu un cerc larg de colaboratori, redactată cu pricepere și pasiune de Carol Isac, secretarul literar; a fost înlocuită cu o revistă de jocuri și povestiri distractive. Nu e singura (alt subiect de discuție, iată!), dar era singura revistă periodică de teatru din țară, cu palmares de prestigiu. În ideea valorificării optime a tuturor resurselor, nu e un punct pierdut?

Constantin PARASCHIVESCU